Langstudeerders in relatie tot zorgplicht

Verslag bijeenkomst d.d. 8 oktober 2021

ECIO organiseert jaarlijks verschillende regiobijeenkomsten. Qua inhoud wordt aangesloten bij de behoeften van studieadviseurs en studentendecanen (decanenvereniging LOShbo). Dat er behoefte was aan maar informatie over langstudeerders in relatie tot zorgplicht, bleek uit de grote opkomst van 65 deelnemers.

De bijeenkomst startte met oriënterende vragen, zoals:

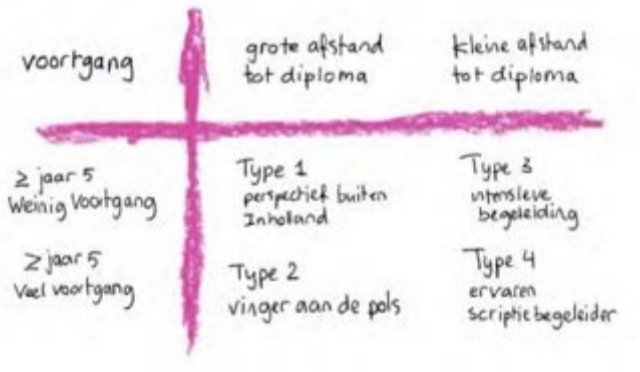
- Wie ben je en waar werk je?
- Hoe lang heb je zelf over je studie gedaan?
- Wat zijn je verwachtingen van vandaag?

Twee gastsprekers en ervaringsdeskundigen delen hun ervaringen en aanpak.

Irene Witteman, Hogeschool Inholland

Wat maakt een student langstudeerder? Welke zorg en begeleiding heeft deze student nodig? En welke inspanning vraagt dat van ons?
Hogeschool Inholland heeft in de afgelopen jaren veel verschillende interventies ingezet om langstudeerders zo goed mogelijk naar een diploma te begeleiden. Wat zijn de opbrengsten en nieuwe inzichten? We gaan in gesprek met Angelique de Bruin, oud-langstudeerder van Inholland en zelf coördinator Samen Opleiden bij Hogeschool Rotterdam. Zij vertelt over welke aanpak haar het meest geholpen heeft en hoe zij deze wijze van begeleiding ook inzet voor haar eigen studenten.
Vervolgens deelden de deelnemers hun best practices.

Vierindeling voor beter zicht op behoeften langstudeerders
Om meer zicht te krijgen op langstudeerders hanteren we bij Inholland een vierindeling van groepen. Dit geeft een beter beeld van wie de langstudeerders precies zijn en hoe we hen het beste kunnen helpen:

Deze type-indeling helpt bij het ontwikkelen van interventies en bij onderzoek naar de effecten van de interventies.

Toelichting:

1) Een groep, zonder voortgang en ver van het diploma, die vast zit en eigenlijk het perspectief buiten Inholland heeft: studenten die behoefte hebben aan een begeleider die hen helpt om hun toekomst helder te krijgen.
2) Een groep die wel vooruitkomt maar nog ver van het diploma zit: studenten die een begeleider nodig hebben die de vinger aan de pols houdt.
3) Een groep die wel dicht bij het diploma zit maar niet verder weet te komen: studenten die intensieve begeleiding nodig hebben.
4) Een groep met veel voortgang en dicht bij het diploma zijn: studenten die worden ondersteund met een ervaren scriptiebegeleider.

Casus Angela:
Haar vader overleed en ze moest voor de begrafenis naar Turkije. Hierdoor raakte de student helemaal uit beeld.

Voorkom dat studenten uit beeld raken van de opleiding.

Wat helpt?

Werkwijze
- Studenten een gezicht geven
- Training in monitoring
- Training in gespreksvoering: betrokken en zakelijk
- Begeleiding door inzet van de passende interventies.

Doel
- student op het juiste spoor brengen: met of zonder diploma.

Tips

- Vraag de student wat je kan doen om te helpen.
- Zet bijvoorbeeld een jobcoach in.
- Zorg voor extra afstudeerbegeleiding voor de studenten die een onvoldoende krijgen voor hun scriptie.
- Breng studenten met elkaar in contact zodat ze ervaren dat ze niet de enigen zijn die lang studeren.

It takes a village to raise a child..
- CvB als opdrachtgever
- Betrokkenheid van alle domeinen middels een kernteam van betrokken beleidsadviseurs
- Betrekken van studenten tijdens themabijeenkomsten
- Uitwisseling van kennis en ervaring
- Inzet van expertise binnen alle opleidingen
- Middelen en ruimte voor extra interventies
- Onderzoek door lectoraat
- Persoonlijk en dichtbij.

Een ervaringsdeskundige vertelt haar verhaal over hoe zij haar studietijd als 'langstudeerder' heeft ervaren en wat hierin wel of niet heeft geholpen. Haar tips?

- Persoonlijke benadering! Een harde aanpak werkt vaak niet goed, zoals een zakelijke en afstandelijke brief. Zorg voor een persoonlijk gesprek: bel een student op en bespreek samen wat er aan de hand is.
- Geef langstudeerders het gevoel dat ze niet alleen zijn. Breng hen in contact met andere langstudeerders. Zodat zij ervaringen kunnen uitwisselen.
- Een goede klik met een begeleider is belangrijk.
- Bied flexibiliteit en maatwerk aan een student. Als het bijvoorbeeld voor jou niet werkt om bepaalde systemen te hanteren: wat werkt wel? Meer deadlines? Minder deadlines? Zorg ervoor dat de student gezien wordt! Drink bijvoorbeeld eens samen koffie.
- De juiste combinatie tussen empathie en zakelijk. Waar nodig meebewegen met de student. Vragen wat helpt. Vragen hoe het gaat. Vragen hoe je een student kan helpen. Maar ook tegelijkertijd niet te veel vrijblijvendheid bieden. Er moet ook werk verzet worden. Grenzen aangeven en zakelijk opstellen waar nodig. Bijvoorbeeld: we praten eerst even bij en bespreken hoe het met je gaat. Maar daarna gaan we ook over tot actie. We hakken het werk op in kleine behapbare stukken en spreken een deadline af dat de eerste stap af moet zijn.

Theo Bakker, Haagse Hogeschool

Een interactieve sessie, waarin we onderzoek en ideeën met elkaar uitwisselen uit de praktijk.
Steeds meer studenten met autisme stromen door naar het hoger onderwijs. Uit kwalitatief onderzoek blijkt wel dat deze studenten veel problemen ervaren met het plannen van hun studie, het maken van keuzes en het leggen van sociale contacten. Ook hebben zij naar verhouding meer last van bijkomende problemen, zoals een andere functiebeperking of depressies. Toch is dit niet per se uniek voor deze groep studenten. Dit type problemen komt in meer of mindere mate voor bij alle studenten.

De vraag in mijn promotieonderzoek is dan ook wat data over achtergrond en studievoortgang leert over de specifieke studieproblemen die studenten met autisme hebben vergeleken met andere studenten. Ik heb hun achtergrond, succes in het 1e studiejaar, studievoortgang en hun diplomarendement onderzocht. Daarbij heb ik 7 jaar aan studiedata van ca 100 bachelorstudenten met een formele diagnose van autisme vergeleken met 2.500 studenten met een andere functiebeperking en 25.000 studenten zonder functiebeperking.
- *Laat deze data hetzelfde zien wat uit het kwalitatief onderzoek komt?*
- *Welke verschillen en overeenkomsten zien we tussen deze groepen?*
- *Wat kunnen we ervan leren voor studiebegeleiding en inclusief onderwijs?*

Hoofdvraag: welke mogelijkheden zien jullie – op basis van mijn verhaal - vanuit je expertise als begeleider voor begeleiding, interventies of verbetering van onderwijs of toetsing?

Diagnoses voor autisme worden steeds beter en jonger gesteld. Hiermee is het dus van ook steeds meer studenten bekend dat ze met autisme studeren. Het promotieonderzoek ging in op vier hoofdvragen:
1. Achtergrondkenmerken
2. Studievoortgang
3. Studiesucces
4. Sleutelfactoren

Studenten met autisme zijn gemiddeld vaak ouder als ze starten met hun studie. Dit komt omdat zij minder vaak regulier onderwijs doorlopen.
Studievertraging is in het eerste jaar vaak al zichtbaar. In de derde periode, rond de kerst, hebben studenten zonder autisme vaak hun studiemethode gevonden, terwijl studenten met autisme hier vaak in achter blijven. Het grote verschil tussen de groepen is zichtbaar in de 'no shows'. Studenten met autisme komen vaker niet naar tentamens. Dat komt met name omdat veel studenten met autisme een tentamen alleen willen maken als ze ook daadwerkelijk zeker weten dat ze het tentamen goed kunnen maken. Als dit niet het geval is, dan maken ze het tentamen liever niet.

Participatie in het tweede jaar is een belangrijke indicator. Ook hier zie je vaker no shows. Om studievertraging tegen te gaan is het dus belangrijk om iets te doen aan de no shows, door bijvoorbeeld meer begeleiding te geven.

Op hoofdniveau zijn er geen significante verschillen in uitval of diplomering. Dit zou je wel verwachten als je kijkt naar wat er uit de interviews komt en het algemene beeld.
Studenten met autisme hebben vaak een sterke focus op het halen van hun diploma, omdat dit in hun denkwijze betekent dat ze een baan kunnen krijgen en een partner kunnen vinden. Toch blijkt dat maar 1/3e van de afgestudeerde studenten met autisme een baan krijgt. Dit duidt erop dat er tijdens de studie wellicht meer aandacht moet zijn voor hoe je in het werkende leven kunt functioneren.

Afsluitende boodschap
Het is heel belangrijk dat we extra aandacht hebben voor studenten met autisme én voor het heersende stigma. Deze studenten worden vaak gepest. Speciale aandacht voor studeren met een functiebeperking is altijd relevant. De ene functiebeperking heeft niet altijd hetzelfde effect op de omgeving als de andere functiebeperking. Daarom is het ook heel belangrijk dat we werken aan inclusief onderwijs!

Afsluiting
Iedereen is enthousiast voor een vervolgbijeenkomst! ECIO zegt toe een vervolgbijeenkomst te organiseren. Ook LBS decanenvereniging organiseert op 18 november 2021 een bijeenkomst over langstuderen: voor geïnteresseerden, sluit aan!